

KJAK

Hava løgtingsfólk ikki virðing fyri egnum samtyktum?

Og fjølmiðlafólk ongan fakligan stoltleika?

Johan Petersen

Rætt ella skeivt so hevur Løgtingið triggjar ferðir viðtikið, at Skálafjarðartunnilin skal gerast á privatum grundarlagi. Ørskapur ella ei so eru 2 løgtingssamtyktir, sum siga, at gerast skal ein Sandoyartunnil, sum verður almennur.

Á einum støði, sum neyv-an er einum framkomnum fólkaræði verdukt, hevur tjak nú í fleiri mánaðar leikað í serliga frá teimum, sum eru ímóti at gerast skal ein Skálafjarðartunnil ella at hann skal gerast á privatum hondum.

Flestu andstøðupolitikarar og onkur samgonguditto hava við hjálp frá flestu fjølmiðlafólkum gruggað og villleitt almenningin um, hvat er upp og niður í hesum máli, soleiðis at tað sum eigur at verða eitt konstruktiv tjak, sum styrkir fólkaræði, fullkomuliga er farið av sporinum og fyri tað mesta er óseriøs, ósaklig og so vitleyst, at tú illa troystar tær at gera viðmerkingar ella at fara uppí.

Skal tó við hesum íkasti

royna at koma við einum lítlum klípi í royndini at fáa kjakið aftur á beint. Um tú vilt tað ella ei, so mást tú fyrihalda teg til veruleikan, so sum hann er. Og hann er, at:

Skálafjarðartunnilin:

1. Í apríl 2007 leggur Bjarni Djurholm fram uppskot og viðtók eitt samlað løgting at landsstýrið fór undir samráðingar við privat felag/feløg um at gera fast samband millum Skálafjørðin og Suðurstreymoy

2. Í mai 2010 viðtók løgtingið at geva privatum felagi einkarætt til undirsjóvartunnil/at bjóða einkarrættin út. 5 tjóðveldisfólk stemmaðu ímóti, meðan 24 stemmaðu fyri. Eisini Bjarni Djurholm. Eisini Eyðgunn Samuelsen. Eisini Hans Pauli Strøm. Eisini Heðin Mortensen. Eisini Heini O. Heinesen. Eisini Jenis av Rana. Eisini Poul Michelsen. Og eisini Tórbjørn Jacobsen.

3. Í apríl 2011 viðtók løgtingið at longja loyvið til privata felagið um einkarættin, meðan heimildin til útboð stóð við. 6 tjóðveldis- og 1 javnaðarfólk stemmaðu ímóti, meðan 25 stemmaðu fyri. Eisini Bjarni Djurholm. Eisini Eyðgunn Samuelsen. Eisini Hans Pauli Strøm. Eisini Heini O. Heinesen. Eisini Jenis av Rana. Eisini Poul Michelsen. Og eisini Tórbjørn Jacobsen.

4. Herumframt hevur løgtingið viðtikið játtanarkar-mar í mai 2012, figgjarlóg í des. 2012 og játtanarlóg í mai 2013, har peningur er avsettur at bjóða út einkarrættin til undirsjóvartunnil. Viðtøkurnar eru gjørdar í flestu førum av samgonguni. Eisini Bárði Nielsen. Eisini Bjarna Djurholm. Og eisini Jenis av Rana.

Sandoyartunnilin:

1. Í des. 2007 viðtekur løgtingið lóg um at gera Sandoyartunnil.

2. Í mai 2009 viðtekur løgtingið lóg um at stovna partafelag at gera Sandoyartunnil og setir fyrru lógina úr gildi.

Í meiri enn 10 ár hevur verið kjakast um Skálafjarðartunnilin og í meiri enn 6 ár hevur verið lóggivið um hann og burtursæð frá stutta tíðarskeiðnum hjá CHE-samgonguni hevur hann allatið-ina skulla verið gjørdur á privatum grundarlagi.

Og nú, tá ið komið er á mál og klárt er at skriva undir sáttmála um gerð av tunlinum, fara flestu andstøðupolitikarar og onkur samgonguditto upp at gora um, at málið er skeivt gripið an og vendir skeivt. Nú er tað knappliga tað einasta rætta, at verkætlanin skal verða almenn. Álvaratos, hevur tað ikki verið ríkilig av tíð at finna út av tí, um tað var altavgerandi?

Og væl hjálptir av fjøl-

miðlafólki uttan fakligan stoltleika, hvørs høvuðs- endamál er at bera tíðindi, sum tæna egináhugamálum, er alt kjak enda á einum óhugnaligum lágum støði, har vit og skil ikki røkka.

Hvat endamálið er við nú aftaná 10 ár, 3 løgtingslógum, 2 játtanarviðtøkum og 1 figgjarlóg at nýta alt hugsandi trýst fyri at tvinga ígjøgnum, at tunnilin so absolutt má og skal gerast

á almennum grundarlagi, kann ikki vera av vælvild hvørki fyri Skálafjarðar- ella Sandoyartunlunum! Heldur man tað verða fyri at stóðga í hvussu so er Skálafjarðartunlinum, nú hann er klárur at fara undir.

Annað argument er, at sáttmálin ella partar av honum eru loyniligir. Men sig mær, nær eru sáttmálarnir fyri Marknagilsdepilin ella fylgiskjølina til boriloyvini

hjá DONG ella Statoil almannakunngjørd ella lögð fyri tingið?

Tað tykist, sum um at ongi argument er ov ótespulig at nýta fyri at røkka málinum at stóðga tunlinum: avmontera fólkaræði, fongsulsrevsing, mia. endurgjald osfr. osfr.

Men samgongan ger bert sum henni er álgt av løgtinginum. Og tað er og verður tað einasta rætta til nakað annað er viðtikið.

Gongdin í skúla

Jákup av Skarði

Hugaligt er, at starvsbólkar kjakast um bestu gongd barnsins – samstundis sum mentamálaráðharrin setir út reglugerð fyri forskúlar. Tó hevði mær dámt betur, at starvsbólkar kjakaðust saman við mentamálaráð-

harra nakað frammanundan. Við mínum starvsroyndum saman við námsfrøðingi loyvi eg mær at seta nøkur orð á gongd barnsins inn í skúlan. Eg kundi skrivað “Úr barnagarði – í skúla” ella “Heimanífrá – í skúla”, men foreldrum stendur frítt at velja, hvussu tey skipa fyrstu árin. Føroyska kravið er, at næmingur fær skipaða undirvísing í níggu ár.

Hetta seinasta leiðir sjálvsagt inn til orðini um, nær “barnið” skal byrja í skúla, og harvið broytir heitið til “næmingur”. Er rætt at seta 7-ára mark, ella skal tað verða 6-ára mark? Fyrr varð

farið í skúla á 7-ára føðingardegi, men nú er sett upp eftir dagfestingini fyri føðingardegi í mun til nær skúlin byrjar í august.

Í vár setti eg fram uppskot, at Føroya Lærarafelag og Føroya Pedagogfelag tóku spurningin upp á aðalfundum, at vit sum serbólkar inn-an hetta starvsøkið settu orð á, hvat vit mettu verða røttu skipanina – í Føroyum!

Servitan uttanlands er góð at fyrihalda seg til. Men vit mugu ikki bert stara okkum blind eftir eini leið, ið riggar uttanlands. Vit skulu læra okkum at fyrihalda okkum til breiða kjakið –

fyri og ímóti – og síðan at seta saman nýggju vitan okkara við servitanina, vit longu hava um føroysku viðurskiftini. Tástaðni fáa vit skipað bestu gongd barnsins í føroyska fólkskúlan.

Mín vón var, at nevndirnar í Føroya Lærarafelag og Føroya Pedagogfelag settust at samskipa kjak, har lærarar og námsfrøðingar finga høvi at seta orð á ymsar móguleikar at skipa gongdina inn í skúlan. Um so talan skuldi verða um forskúla, hugsaði eg mær, at vit samstundis orðaðu móguleikarnar og avbjóðingarnar fyri felags starvsøkinum.

Fyrsta treyt fyri bestu skipan er, at starvsfólkini eru nøgd. Onnur treytin er, at skipanin er lögð væl til rættist, og triðja treytin er: At skipanin verður lagað til einstaka barnið! Vit kunnu seta allar móguligar leiðreglur upp, men vit mugu altíð standa klár at broyta teoretisku orðingarnar eftir praktisku avbjóðingunum.

Er barnið 6 ár, ella næmingurin 7 ár, broytir ikki so fundamentalt, hvussu einstaklingurin er. Men skipanirnar rundan um einstaklingin, kunnu broyta einstaklingin fundamentalt. Verður gerandisdagurin skipaður,

at einstaklingurin fær høvi at menna seg á øllum økjum, kann hugburðurin til egð lív og samskiði við onnur broytast fundamentalt.

Skulu vit – starvsbólkar – skipa bestu loysn, nyttar einki, at vit bert verja borg. Vit mugu tora at seta orð á okkara styrkir og móguligar veikleikar. Vit mugu tora at geva øðrum ábyrgd fyri øki, tey duga betur. Vit mugu finna saman og draga somu línu – samstundis sum vit hava atlit til ymsu útbúgvingar okkara.